

Datum

2025-04-08

Diarienummer

STK-2024-184

Uppdrag budget 2024 - identifiera och föreslå vilka förändringar på energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga och förutsägbara elpriser

Hur internremissen har bedrivits

Den 20 januari 2025 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att skicka, utan eget ställningstagande, rapporten ”Elmarknadsdesign och elpriser – en utredning om rimliga och förutsägbara elpriser i Malmö” på remiss till tekniska nämnden, miljönämnden och servicenämnden. Remissen pågick till den 31 mars 2025. Under remissperioden har även stadskontorets bolagsavdelning fått möjlighet att inkomma med synpunkter på rapporten.

I denna remissammanställning redogörs och kommenteras framförda synpunkter och invändningar. Redogörelsen är strukturerad på samma sätt som utredningens slutrapport där elpris, elhandel, elproduktion, överföringskapacitet, elnätsavgifter och elskatt analyseras i separata avsnitt. I slutet av sammanställningen redovisas även reservationer och särskilda yttranden som de olika partierna har lämnat in under interremissen och beredning till respektive nämnd.

Svaren från respektive remittent är vissa fall nedkortade och där fokus har legat på sådant där remittenter inte delar utredningens slutsatser. För fullständiga svar hänvisas läsaren till respektive remissvar som finns kopplat till ärende.

Övergripande synpunkter

Remissinstanserna är över lag positiva till utredningen och rapporten. Servicenämnden välkomnar den ökade förståelse för elmarknaden som utredningen medför, via dess syntes av aktuell forskning, omvärldsbevakning och extern dialog. Den samlade bild som framträder i rapporten utifrån intervjuer av elmarknadens aktörer – elproducenter, elhandlare, elnätsbolag och stamnätsoperatören Svenska kraftnät, vidare branschorganisationen Energiföretagen samt Statens Energimyndighet – har potential att underlätta strategier och prioriteringar i kommunens arbete rörande försörjning och användning av el. Servicenämnden delar utredningens slutsats att drastiska förändringar

av elmarknaden är enligt forskning inte önskvärda, utan nuvarande system gynnar i stort sett resurseffektivitet. Däremot är det viktigt att marknaden gradvis och över tid anpassar sig till ändrade förutsättningar för elhandeln. Servicenämnden lyfter samtidigt att det kan övervägas att använda ordet jämlikhet stället för ordet rättvisa. Tekniska nämnden såväl som miljönämnden konstaterar att utredningens slutsats om att nuvarande marknadsdesign ger en samhällsekonomiskt effektiv utbyggnad av elsystemet framstår som märklig, särskilt med tanke på att det är dagens ohållbara situation som gett upphov till uppdraget som rapporten svarar på. Slutsatsen bör snarare vara det omvända.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret delar servicenämndens synpunkt att ojämlika i sammanhanget är ett bättre begrepp än orättvisa och har justerat detta i rapporten. Vad gäller tekniska nämndens och miljönämndens bedömning att slutsatsen bör vara att dagens system ger en samhällsekonomisk ineffektiv utbyggnad av elsystemet, dvs. motsatsen till utredningens slutsats, kan stadskontorets konstatera att denna slutsats inte delas av den forskning som utredningen tagit del av. Givet korrekta prissignaler och långsiktiga spelregler är det den marknadsbaserade metoden som enligt stadskontoret är mest resurseffektiv och som då också på sikt ger lägst elpriser. Detta gäller dock endast om marknaden ges chansen att agera på prissignaler. I SE4 stoppar kommuner och regeringen nu effektivt majoriteten av den elproduktion genom vindkraft som marknaden vill etablera. Stadskontoret vill också poängtera att vad nuvarande marknadsbaserade elhandelssystem med fyra elområden mycket tydligt visar är vad som kan hända i ett elområde om stora delar av dess baskraft läggs ned samtidigt som intermittent elproduktion byggs ut storskaligt i norra Sverige parallellt med att marknadskopplingen med Europa ökar. Marknaden reagerar på detta genom stundtals mycket höga elpriser i SE4.

Tekniska nämnden konstaterar att utredningen väl har belyst de möjligheter och utmaningar som finns för att besvara uppdraget ”att identifiera och föreslå vilka förändringar på energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga och förutsägbara elpriser”. Nämnden ställer sig även, i huvudsak, bakom utredningens rekommendationer. Nämnden konstaterar samtidigt att Malmö stad i sig har liten rådighet över elpriserna och att påverkansmöjligheterna på elpriset i första hand ligger hos staten och EU. Det är därför viktigt enligt nämnden att staten tar sitt ansvar och ser över elförsörjningsansvaret, elskattesystemet och elområdesindelningen. Nämnden ser även att rådigheten över de lokala och regionala elnäten är splittrad där nämnden bedömer det viktigt att staten även ser över elnätsinfrastrukturen. Även det faktum att elförsörjningsfrågor ligger på flera myndigheter lyfts fram av nämnden som ett hinder, där de konstaterar att det hade varit lämpligt med en myndighet med ett tydligt samordnat ansvar för Sveriges elförsörjning. Även miljönämnden ser det som

problematiskt att det idag inte finns en utsedd myndighet med ansvaret för Sveriges elförsörjning. Miljönämnden menar att Svenska kraftnät, som har i uppdrag att främja konkurrensen på elmarknaden inkluderat förbättrade förutsättningar för fri handel med el över landsgränser, i sitt agerande har bidragit till orimliga elpriser för de som bor och verkar i Malmö. Nämnden menar att Svenska kraftnät väger europeiska intressen lika högt som svenska i sina avvägningar om samhällsekonomisk nytta för utlandskablar vilket visar ett tydligt behov av en myndighet med utsett ansvar för Sveriges elförsörjning. Avsaknaden av detta, i kombination med ett akut elprisläge utan alternativa lösningar i sikte, kan enligt nämnden rättfärdiga protektionistiska åtgärder utan kompletta konsekvensanalyser, vilket går emot en av slutsatserna i rapporten. Samtidigt beskrivs en rimlig mellanväg i rapporten i form av att steg tas i närtid för att säkerställa ökad produktionskapacitet i södra Sverige parallellt med stärkt nätkapacitet.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret delar tekniska nämndens uppfattning att rådigheten för Malmö stad är liten i frågan att påverka elpriset. Däremot, som visas i utredningen, finns det flera delar i elmarknadens funktion där Malmö stad kan och bör genomdriva påverkansarbete. Detta kan vara gentemot staten och gällande frågor som elskatt, elområden och utbyggnad av storskalig havsbaserad vindkraft. Vad gäller frågan om en ny myndighet med ansvar landets elförsörjning är det stadskontorets övergripande uppfattning att elförsörjningen bäst säkerställs genom väl fungerande marknader, något som beskrivs utförligt i rapporten. Behovet av en ny myndighet är enligt stadskontoret inte heller en fråga som lyfts forskningen som en prioriterad åtgärd. Behovet av en sådan myndighet beror dock också på vad som läggs i begreppet elförsörjning. Stadskontoret ser inte att en myndighet behövs eller är önskvärt när det gäller var eller hur elproduktion ska etableras. Miljöförvaltningen har i dialog med stadskontoret förtydligat att det framför allt handlar om hur beslut tas gällande investeringar i transmissionsnätet. Förvaltningens uppfattning är att det behövs en myndighet som gör de nödvändiga samhällsekonomiska analyserna inför beslut om ytterligare överföringskapacitet till kontinenten, för att säkerställa att Sveriges intressen och svenska elpriser får prioritet framför den nytta som tillkommer unionen genom ökad integrering. Stadskontorets uppfattning är att arbetet för en gemensam europeisk elmarknad är viktigt då det bygger ett robust elsystem och en elmarknad som stärker konkurrenskraften vilket på sikt är prispressande. Med det sagt är det också utredningens slutsats att ytterligare överföringskapacitet från SE4 till kontinenten bör etableras först när SE4 elproduktion har ökat för att undvika kraftiga prissvängningar i elområde SE4. Att genomföra samhällsekonomiska analyser är dock viktigt, där nyttan (eller kostnaden) för Sverige tydliggörs och effekterna för SE4 särskilt uppmärksammas. Huruvida ett sådant arbete kräver en ny myndighet är oklart då nya överföringskablar som kopplar samman Sverige med andra länder sker relativt sällan. En enklare väg är kanske att bredda eller justera Svenska kraftnäts regleringsbrev och uppdrag. Gällande

frågan om elskatten håller stadskontoret med om att det är en fråga som staten bör ta ett större grepp kring, vilket också föreslås i rapporten.

Miljönämnden lyfter att åtgärderna som föreslås är svåra att överblicka och behöver systematiskt och strategiskt bearbetas för att utgöra ett informativt beslutsunderlag. Det kan uppnås genom att förslagen analyseras och struktureras efter förväntad effekt utifrån politiska målsättningar, rådighet, samt när de kan förväntas ge effekt i tid.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret håller med miljönämnden i att föreslagna åtgärder behöver sorteras och analyseras vidare för att kunna blir användbart i stadens kommande arbete. Med tanke på antalet förslag samt dess komplexitet gör att detta inte hunnits med under utredningsarbetet. Stadskontoret ser att detta arbete bör prioriteras i det fortsatta förvaltningsövergripande utvecklingsarbetet och framtagandet av en plan för påverkansarbete, vilket föreslås och beskrivs i ärendet.

Avsnitt 2 Om elpriset

Miljönämnden lyfter att utifrån uppdraget är det samlade elpriset som användarna betalar viktigast att fokusera på i rapporten, det vill säga kombinationen av moms, energiskatt, spotpris, nätavgift samt påslag från elhandelsföretag.

Kommentar stadskontoret. Dessa delar bemöts i rapporten. Eftersom budgetuppdragets problembeskrivning lyfte fram hypotesen att energimarknaden bör ses över i grunden blev det också naturligt att främst fokusera på de delar av elpriset som sätts på marknaden, dvs. spotpris. Rapporten går dock även in på djupet i elnätsavgiften och problematiserar även kring elskatt. Stadskontoret ser dock att frågan om elskatt bör utredas mer grundligt om påverkansarbete ska bedrivas inom detta område.

Servicenämnden konstaterar att vilken elprisnivå kan betraktas som rimlig är svårdefinierbart eftersom det beror på perspektiv. Etablering av ny produktion gynnas av en högre prisnivå, medan företagande och konsumenters köpkraft gynnas av en lägre. Vidare är prisnivån i södra Sverige hög jämfört med norra Sverige, men låg jämfört med övriga EU. Detta är i linje med utredningens slutsatser kring rimliga elpriser. Miljönämnden delar dock inte utredningens slutsatser kring vad som utgör ett rimligt elpris. Nämnden menar att ett rimligt elpris fastställs utifrån produktionskostnaden för el i Sverige, vad en rimlig nivå av avkastning på insatt kapital är och vilket pris som industri, övrigt näringsliv samt medborgare betalar. Elprisets rimlighet utgörs enligt miljönämnden alltså inte av hur stort eller litet elpriset är i relation till andra elområden, vilket är utredningens slutsats, utan rimligheten i underliggande resonemang och systematik för hur elpriset sätts.

Kommentar stadskontoret. Stadskontoret delar inte miljönämndens bedömning att elprisets rimlighet kan fastställas utifrån produktionskostnader, avkastning och pris till kund.

Elpris per elområde fastställs på marknaden (Nordpool) där elproducenter konkurrerar utifrån sina förutsättningar för att få sälja sin el givet hur mycket som efterfrågas av landets elkunder. De många handelsplatserna i Europa är också sammankopplade (market coupling) vilket möjliggör för fler producenter och konsumenter att mötas. Nationella regulatorer såväl som ACER (The European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators) har insyn över de bud som läggs. Möjligtvis finns det ett behov av reformer för att göra denna process mer transparent, men stadskontorets bedömning är ändå att ett pris som sätts på detta sätt är rimligt då det är priset som både producent och konsument accepterar. Stadskontorets uppfattning är att inte heller forskningen ser att problematiken ligger i hur vi prissätter el, utan snarare hur vi skapar effektiva och välfungerande marknadsplatser för handeln. Stadskontorets uppfattning är vidare att debatten och diskussionerna kring elpriset i SE4 nästan uteslutande handlar om att det är dyrare i södra Sverige och SE4 än i landets övriga elområden. Rimligheten i SE4 elpris utgörs därför enligt stadskontoret utifrån hur mycket dyrare (eller billigare) det är jämfört med övriga elområden.

Miljönämnden menar vidare att det av flera anledningar blir missvisande att ställa det svenska elpriset i relation till andra elprisområden i Europa, och att detta bör redogöras för tydligare i rapporten. Exempelvis för att Sverige under årtionden gjort många av de investeringar som nu krävs på kontinenten, exempelvis utbyggnad av transmissionsnät, produktionsanläggningar, utbyte av värmesystem (exempelvis värmepumpar) samt arbete med energieffektivisering. Sverige har historiskt sett inte heller satsat på dyr elproduktion, så som nya utbyggnader av kärnkraft i Frankrike, eller gjort sig beroende av sårbar bränsleimport som i Tyskland.

Kommentar stadskontoret. Oavsett Sveriges historiska investeringar i elnät och elproduktion, som förklarar varför vi historisk och idag har god tillgång till fossilfri el till lågt pris, är det enligt stadskontoret lämpligt att göra denna jämförelse när elprisets rimlighet diskuteras. I utredningen fastslås att elpriset i SE4 i genomsnitt är dyrast i landet men fortfarande bland de billigaste i Europa, vilket ger en fördel för svenska elkonsumenter gentemot europeiska. Detta är enligt stadskontoret relevant information i diskussionen om elpriset i SE4 är rimligt eller ej.

Miljönämnden menar att resonemanget utifrån årsmedelpriser behöver användas med försiktighet då flera kunders elanvändningsprofil inte är konstant över året utan ökar signifikant över vinterhalvåret för de kunder som exempelvis har eluppvärmning. Detta innebär att de avsevärt högre elpriserna på vintern påverkar kunderna på ett sätt som inte syns tydligt utifrån årsmedelpriser.

Kommentar stadskontoret: Detta är ett viktigt perspektiv att ha med. Även om genomsnittspriset, enligt stadskontoret, är det mest rättvisa sättet att bedöma

rimligheten i elpris är det ju så att det genomsnittliga elpriset vanligtvis är högre under vintern vilket då samverkar med en, för vissa kunder, högre efterfrågan på el. Stadskontoret förtydligar detta i rapporten.

Angående frågan om rimliga elpriser lyfter servicenämnden att ett perspektiv utifrån rättvisa kan vara intressantare än rimlighet, där nuvarande divergens mellan elprisområden skapar tydlighet om var produktion behöver tillföras och överföringsförmåga förstärkas, för att rättvisan ska öka.

Kommentar stadskontoret: Det är uppenbart så att diskussionen kring vad som är ett rimligt elpris, och om det överhuvudtaget är rätt begrepp att använda i sammanhanget, behöver fortsätta. Stadskontoret delar servicenämndens uppfattning att det kanske är rättviseperspektivet som egentligen är det intressanta. Utredningen drar också slutsatsen att med rimliga elpriser så avses elpriser som är lika, eller mer lika, över landet, vilket i grunden handlar om just rättvisa. Utredningens förslag att undersöka möjligheten för ett gemensamt elpris för konsumenter har också sin grund i det faktum att rättvisa i vissa fall kanske bör väga tyngre än en väl fungerande marknad.

Vad gäller frågan om förutsägbara elpriser delar servicenämnden utredningens slutsats att äldre tiders förutsägbarhet i elpris inte är realistiskt att återskapa. Nämnden menar att nackdelen med dagens prisvariation är att den skapar ovisshet inför investeringar i ny elproduktion, men har även fördelen att den skapar möjligheter för tekniker som kan dra nytta av prisskillnader, till exempel laststyrning och lagring vilket är tekniker som behövs för att möjliggöra en elektrifiering med betydande inslag av förnybar väderberoende produktion. I tillägg konstaterar nämnden att det finns möjlighet för elkunder att uppnå ett förutsägbart elpris via prissäkringsmarknader för nordisk el, vilkas fortsatta utveckling är viktig, exempelvis via Nasdaq och EEX. Tekniska nämnden ställer sig bakom de två övergripande slutsatserna; ”Ett rimligt elpris för regionens elproducenter är inte detsamma som ett rimligt elpris för dess konsumenter” och ”Nya sätt att producera och konsumera el gör att vi inte kan förvänta oss ett förutsägbart elpris framöver”. Nämnden konstaterar samtidigt att höga elpriser i SE4 slår hårt mot konsumenterna och dessutom kan påverka näringslivets etableringar. Det finns en risk att ett företag hellre etablerar sig i ett ”billigare” elområde. Tekniska nämnden anser vidare att det är av stor betydelse att elpriserna blir lägre i elområde SE4 och att Sverige bör sikta på att återgå till de historiska elpriserna vi hade innan elområdena infördes.

Kommentar stadskontoret: Angående tekniska nämndens bedömning att elpriserna slår hårt mot näringslivet och att ambitionen bör vara elpriser som de var innan införandet av elområden är det enligt stadskontoret värt att poängtera att elpriset från 2011, året då elområden infördes, till 2020 var i princip samma för samtliga fyra elområden. Elpriset

under perioden var i genomsnitt 32 öre/kWh. Under perioden 1996 till 2011, från att marknaden avreglerades till införandet av elområden, var det genomsnittliga elpriset i Sverige 28 öre/kWh, dock var trenden stigande elpriser under perioden. Var det framtida elpriset landar på är svårt att sia om. I utredningen görs en spaning som visar ett elpris på 54-60 öre/kWh i SE4 för perioden 2025-2028. Svenska kraftnät redovisar i sin ”Kortsiktiga marknadsanalys 2024”, publicerad i mars 2025, en mer optimistisk syn på elprisutvecklingen (för elkonsumenter) med ett fallande elpris från 57 – 44 öre/kWh för SE4. Myndigheter ser också att elpriserna mellan elområdena kommer konvergera under perioden med stigande elpriser i norr parallellt med sjunkande priser i söder, framdrivet bland annat av fallande elpriser på kontinenten samtidigt som efterfrågan på el ökar i norr. Stadskontorets bedömning är att det inte är införandet av elområden eller den fortsatta användningen av dem som är avgörande för elpriset eller huruvida elpriset kommer sjunka i SE4. Konkurrenskraft inom Sverige och i SE4 stärks genom fortsatta investeringar i elproduktion och utvecklade regionala och lokala elnät.

Avsnitt 3 Om handel med el

Miljönämnden menar att elmarknaden är komplex och det finns ett stort fokus på prissäkring, men det är långt ifrån alla som har kapacitet att djupdyka i elhandelsfrågor. En fråga som bör behandlas i rapporten är därför hur Malmöbor och mindre företag påverkas av stora aktörers prissäkring genom ex. EPAD-handel (Electricity Price Area Differentials). Innebär det att riskerna sprids till mer sårbara aktörer?

Kommentar stadskontoret: EPAD-handel är ett sätt att hantera och reflektera prisskillnader mellan olika geografiska elområden. Som beskrivs i rapporten är en stor utmaning idag att antalet aktörer som verkar på marknadsplatsen är begränsad, något som kan påverka marknadens funktion och effektivitet. Till exempel kan för få köpare och säljare leda till stora prisfluktuationer och ineffektiva prissättningar då det är svårt att hitta motparter för affärer. Höga inträdesbarriärer för deltagande innebär också en risk att marknaden domineras av ett fåtal aktörer och med det bristande konkurrens. Stadskontoret ser att arbetet med en mer likvid EPAD-marknad är viktig för att hantera nuvarande prisskillnader och volatilitet. Eftersom elbolag, som köper el från marknaden, kan få mer förutsägbara och stabila priser givet en välfungerade EPAD-marknad kan ett sådan arbete innebära lägre kostnader för elkonsumenter. Stadskontoret ser inte hur en ökad aktivitet på denna marknad, där fler producenter och elhandlare möts på marknadsplatsen, skulle innebära ökad risk för sårbara elkonsumenter. Risken bärs snarare av de aktörer som verkar på marknadsplatsen.

Miljönämnden lyfter att bristen på transparens i handeln med el, till exempel hur spotpris sätts genom anonyma auktionsförfaranden, bör belysas i rapporten.

Kommentar stadskontoret: Att spotmarknaden skulle ha bristande transparens bedömer stadskontoret som endast delvis sant. Sedan 2014 sker prisberäkningen gemensamt med andra elbörser i Europa. Baserat på alla bud som kommit in till alla börser i Europa, och den överföringskapacitet mellan alla elområden som tilldelats av de europeiska systemoperatörerna (i Sverige Svenska kraftnät), beräknas simultant jämviktspris i varje elområde i Europa och kraftflöden mellan elområdena. Vad stadskontoret bedömer har de nationella regulatorerna såväl som ACER full tillgång till dessa bud, på de fysiska marknaderna såväl som på finansiella marknaderna. Marknaden får givet detta anses vara transparent. Möjligtvis är det så att slutkunder inte har full eller enkel tillgång till budgivningsdata, men detta behöver nödvändigtvis inte innebära att den inte är transparent. Stadskontorets delar Energiföretagens hållning att det ligger i Europas elbörsers egenintresse att ha en välfungerande och transparent marknad, som annars hade varit ointressant för elmarknadens aktörer att verka på.

Miljönämnden lyfter att det i rapporten görs en analys om att efterfrågan på el är oelastisk, vilket kan ifrågasättas då handel på dagen-före marknaden sköts av elproducenter och elhandlare, inte av elkonsumenterna. Alla elkonsumenter som inte har elhandelsavtal med timpris på el kan därför inte anpassa sin efterfrågan utifrån dagen-före marknaden utan först i efterhand.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret delar miljönämndens bild att elkonsumenters rådighet och möjlighet att agera utifrån prissignaler i många fall är svag. Samtidigt, med en oelastisk efterfrågan på el menar stadskontoret att människors konsumtion av el inte förändras särskilt mycket även om priset ändras. Detta beror på att el är en helt nödvändig vara i dagens samhälle som inte lätt kan bytas ut mot något annat. Utifrån prisbildning där utbuds- och efterfrågekurvor möts är den sammantagna efterfrågekurvan på el av den anledningen brant, dvs oelastisk. Detta faktum gäller även om det är en elhandlare som är mellanhand mellan elproducent och elkonsument.

Miljönämnden lyfter att problematiken med att elhandelns komplexitet resulterar i problem med konkurrerande prissignaler på olika marknader bör belysas i rapporten.

Kommentar stadskontoret: Relationen mellan de olika elhandelsplatserna och prisutvecklingen för dessa beskrivs i avsnitt 3. I rapporten lyfts bland annat de olika stödmarknaderna vars ersättning stundtals konkurrerar med varandra. Stadskontoret ser över avsnittet och ser om det går att tillföra ytterligare resonemang om eventuella problem med konkurrerande prissignaler.

Miljönämnden lyfter att lokala flexibilitetsmarknader bör vara del av avsnitt 3 (om elhandel) med hänsyn till likheterna med marknaderna för balans- och stödtjänster.

Kommentar stadskontor: Att förlägga texten om lokala flexibilitetsmarknader i avsnitt 4 Om elhandel skulle kunna vara ett sätt att strukturera rapporten på. Eftersom syftet med lokala flexibilitetsmarknader är att effektivisera användningen av regionala och lokala nät för på så sätt minimera investeringsbehovet i nya nät, vilket påverkar elnätsavgiften, anser stadskontoret att analysen av flexibilitetsmarknaden bäst placeras i avsnitt 6 Om lokala nät och elnätsavgifter.

Miljönämnden menar att det är viktigt att ta hänsyn till att förutsättningarna för elmarknaden fundamentalt förändras i och med förslagen till finansieringsmodell för kärnkraft, samt ett eventuellt statligt kärnkraftsbolag. Om förslagen realiserar kommer produktionskostnaderna för svensk elmix att påverkas under en översiktlig tid.

Kommentar stadskontoret: Förslagen kring kärnkraftens finansiering kommer, om de införs, påverka hela elmarknaden då det innebär en steg ifrån dagens marknadsbaserade modell. Stadskontorets bedömning är att eftersom detta än så länge endast är ett förslag och där vi vet väldigt lite om hur det kommer falla ut i praktiken, är det inte heller helt relevant att inkludera i analysen. Vidare, förslag på finansieringsmodell innebär att statligt stöd ges till företag för investeringar i ny kärnkraft. Om lagen införs är det stadskontorets uppfattning att det kommer dröja många år innan ny kärnkraft finns på plats. Även detta var ett argument för att inte inkludera modellen i utredningen.

Miljönämnden anser att avgränsningar utifrån uppdraget kan rättfärdiga att delar om effektreserv i 4.6.1. tas bort eller läggs i en bilaga till rapporten. Annars bör även återuppstarten av Öresundsverket som beredskapsreserv nämnas i detta sammanhang.

Kommentar stadskontoret: Uppstarten av Öresundsverket har skett i närtid och har därmed inte hanterats i utredningen. Öresundsverket är inte heller en del av Svenska kraftnäts effektreserv vilket är vad avsnittet avhandlar. Fokus för avsnitt 4.6.1 är Svenska kraftnäts förslag att ersätta effektreserven med en marknadsomfattande kapacitetsmarknad i Sverige. Detta är av intresse för utredningen då en sådan marknad förväntas ge incitament till nyinvesteringar i planerbar elproduktion. Samtidigt menar andra att en sådan marknad skulle fördyra elproduktion i Sverige. Båda perspektivet har bäring på elpris vilket är vad som utreds.

Servicenämnden lyfter att har gått för kort tid gått sedan priserna år 2020 på allvar började divergera inom Sverige för att dra slutsatsen att elprisområdesindelningen inte fyller sitt syfte. Servicenämnden anser även att för att elprisområdesindelningen och den flödebaserade kapacitetsberäkningen fullt ut ska uppfylla sina syften, är det angeläget att indelningen ses över och eventuellt justeras för att bättre spegla nätets flaskhalsar, så som redan pågår. Även Tyskland behöver enligt nämnden införa elprisområden, vilket skulle kunna göras genom att Svenska staten EU-anmäler

Tysklands försummelse av att införa interna elprisområden, på motsvarande sätt som Danmark EU-anmälde Sveriges försummelse i samma fråga. Även tekniska nämnden konstaterar att elpriserna har divergerat mellan prisområdena de senaste åren, men det är enligt nämnden svårt att dra slutsatsen att elprisområdesindelningen inte kommer att fylla sitt syfte på sikt. Att se över indelningen bör dock prioriteras. Att slå samman elprisområde SE4 och SE3 skulle enligt tekniska nämnden antagligen leda till lägre elpriser. Med stor sannolikhet kommer Sverige ha elprisområden i framtiden, men en översyn behövs för att få rättvisare elpriser i Sverige. Beträffande elprisområden anser även tekniska nämnden att staten trycka på att även Tyskland delas in i elprisområden. Det hade kunnat bidra till lägre elpriser i södra Sverige.

Kommentar stadskontoret: I utredningens föreslås att Malmö stad verkar för genomförandet av elområdesreformen, inklusive införandet av elområden i Tyskland, i enlighet med det förslag ACER har lämnat. Möjligheten och lämpligheten att driva frågan om EU-anmälan behöver dock utredas vidare.

Servicenämnden lyfter att det är värt att notera att EEX planerade köp av Nasdaqs handel med nordiska prissäkringskontrakt, vilken omnämns i rapporten på sidan 23 har upphävts. EEX driver i stället en egen handelsplattform med motsvarande produkter.

Kommentar stadskontoret: Detta har justerats i rapporten.

Servicenämnden anser det angeläget att elmarknadens möjligheter utforskas avseende batterier och smart styrning. En väg till detta är genom egna satsningar. Nämnden önskar dock i sammanhanget också erinra att Svenska Kraftnätets stödtjänstmarknad har fallit markant, vilket kan medföra att det är svårt att nå ekonomiskt bärkraftiga satsningar. Anslutning till lokal flexibilitetsmarknad, intäkter och besparingar från arbitragehandel och effekttoppsminimering kan visa sig vara bättre alternativ. Likaså är det möjligt att mer sol i systemet på sikt skapar en större ekonomisk potential i att använda batterier för att spara sol till tider på dygnet när elpriset är högre.

Kommentar stadskontoret: Förslaget i avsnitt 3.7 har justerats efter nämndens resonemang.

Avsnitt 4 Om överföringskapacitet och flaskhalsar

Miljönämnden lyfter att i rapporten anges att Svenska kraftnät bedömer att kapacitetssituationen i Skåne i dagsläget är positivt utan flaskhalsar i transmissionsnätet. Det ger upphov till frågan om varför indelningen av elområden kvarstår i så fall. För att indelningen av elprisområden ska kunna sägas göra samhällsekonomisk nytta bör därför indelningarna avskaffas eller gränserna flyttas i takt med att flaskhalsar byggs bort.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret har justerat i rapporten där det inte längre står att snitt fyra inte har någon flaskhals. Då definitionen av ett elområde kan sägas vara en samling noder som har samma elpris så finns det, ur ett ekonomiskt perspektiv, en

flaskhals så länge det är olika priser mellan SE3 och SE4. Samtidigt kan den tekniska bedömningen, som är vad Svenska kraftnät arbetar med, vara att flaskhalsen är bortbyggd. Det är Svenska kraftnäts uppgift att använda kapacitetsavgifter för att just bygga bort flaskhalsar. I utredningens dialog med myndigheten, vilket också går att läsa i myndighetens marknadsanalyser, framgår att de ser att den mest påtagliga flaskhalsen numera sitter i snitt 3 i öst-västlig riktning från Finland, över Sverige, till Norge. Snitt 4 har enligt myndigheten numera tillräcklig kapacitet. Stadskontorets tolkning är bland annat att Svenska kraftnät i sina prognoser förväntar sig en kraftigt utökat elproduktion i SE4, till och med i sådan utsträckning att elområdet blir nettoexportör. Detta skulle kunna motivera att inte förbättra kapaciteten ytterligare i snitt 4 norr till syd. Förändring av elområden tar tid och där det troligen inte är samhällsekonomiskt motiverat att helt bygga bort alla flaskhalsar. Därav har vi dem fortsatt. Vidare, det pågår sen många år en översyn ledd av ACER som med stor sannolikhet kommer innebära att snitt 4 inte längre blir kvar. Ett borttagande av snitt 4 är alltså på gång.

Miljönämnden lyfter att det i rapporten beskrivs satsningar på utbyggnad av elnätet i Skåne till år 2036–2045, vilket kan anses vara orimligt långt i framtiden för en utbyggnad som därför uppmanas till att ta fasta på lärdomar från pilotprojekt för snabba utbyggnadsprocesser i norra Sverige och satsa på tidigare etableringar även i Skåne.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret delar denna bild som något som bör beaktas i det kommande arbetet med att utveckla en plan för påverkansarbete.

Avsnitt 5 Om ökad elproduktion

Miljönämnden menar att avgränsningar utifrån uppdraget kan rättfärdiga att hela kapitel 6 om ökad elproduktion kan tas bort eller läggs i en bilaga till rapporten. Alternativt kan relevanta resonemang och slutsatser relaterat till uppdraget förslagsvis läggas under avsnittet om hur spotpriset styrs av tillgång och efterfrågan av el.

Kommentar stadskontoret: För lite elproduktion är en grundproblematik och en drivande orsak till höga elpriser i SE4. Därav avsnitt 6 och en analys om utmaningarna med ökad elproduktion i SE4. Stadskontoret ser att Malmö stad har flera spår att arbeta inom för att öka farten i bland annat utbyggd vindkraft till land och till havs.

Miljönämnden lyfter vidare att den sociala rättvisan skulle kunna beaktas tydligare, till exempel utifrån hur boende i lägenheter kan vara en del av lösningen till att få rimliga och förutsägbara priser. Här finns möjligheter till energidelning och andelsägande av sol- och vindanläggningar som skulle kunna initieras av staden eller stadens energibolag.

Kommentar stadskontoret: Energidelning är en spännande möjlighet som vissa elkunder kan välja. Detta undersöktes inte i utredningen då svensk lag inte möjliggör för detta

idag. Malmö Energi och Hållbarhet AB bör utforska detta vidare i takt med att regelverket anpassas och nödvändiga lagändringar görs.

Servicenämnden konstaterar att de flesta vindkraftsprojekt som läggs ner avslutas till följd av veton från kommuner eller Försvarmakten. Det kan därför vara värt att utveckla tanken att totalförsvaret ges ansvaret att utreda vilka områden till havs som är lämpliga att peka ut i det föreslagna auktionssystemet. I ett sådant scenario vore det också intressant att följa vilken rättspraxis som skulle uppstå i avvägningen mellan ett kommunalt veto och ett behov från Försvarmakten.

Kommentar stadskontoret: Storskalig havsbaserad vindkraft är regionens bästa chans att kraftigt öka elproduktionen. Förslaget att peka ut Försvaret som den part som bör utreda lämpliga områden är därför mycket intressant och något som bör utforskas vidare. Stadskontoret gör också en notering om förslaget i rapporten. Det är, vilket föreslås i rapporten, också mycket viktig att hitta en väg framåt för regionens landbaserade vindkraft som idag stoppas av det kommunala vetot.

Servicenämnden lyfter även frågan om energiskatt och att nuvarande skattebefriade gräns ligger vid 500 kWp. Detta motverkar solesinstallation på de största och mest lämpade taken. Det vore värt att undersöka möjligheten att i stället för en gräns definierad utifrån installerad effekt definiera gränsen utifrån placering och typ av aktör, exempelvis att soler på tak alltid skulle klassas som sekundär verksamhet och därmed vore energiskattebefriad, medan markanläggningar över en viss effektgräns skulle klassas som kommersiella, därmed energibeskatade.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret noterar detta i rapporten och avsnittet om elskatt och lägger även till det som ett förslag att arbeta vidare med.

Tekniska nämnden konstaterar att i Malmös närområde är det grundet Sjollen som har störst potential för vindkraft. Nämnden bedömer det därför viktigt med en kraftsamling kring möjligheterna att etablera vindkraft där. Nämnden instämmer i det föreslagna omtaget och kraftsamlingen kring Sjollen och ser det även som betydelsefullt att lobba för att Sjollen förs in i Havs och vattenmyndighetens havsplaner. Nämnden föreslår också att man i samråd med Vattenfall ytterligare studerar möjligheterna till att utöka vindkraftsparken på Lillgrund. Nämnden ser också positivt på att frågan om kraftigt utbyggd landbaserad vindkraft blir en prioriterad fråga för effektkommissionen. Det är viktigt med lokal elproduktion inom elområde SE4 för att reducera och jämna ut elpriset. Däremot bedömer nämnden att det är svårt, men inte omöjligt, att etablera vindkraft i Malmö stad. Frågan har nyligen utretts och där nämnden kan konstatera att det finns små möjligheter till landbaserad vindkraft inom Malmö stads geografi, bortsett från den utfyllnad som planeras i Norra Hamnen. Där finns det en detaljplan som medger två vindkraftverk. Utfyllnaden kommer att ske genom att en vall byggs i vattnet.

Innanför den kommer massor att läggas, ett arbete som beräknas ta tio år. Därefter kommer marken att bearbetas under ett antal år innan den kan användas. Runt år 2040–2045 väntas marken vara klar för hamnverksamhet. En eventuell vindkraftsetablering på den utfyllnaden kan teoretiskt ske tidigare, runt 2030. Det är dock viktigt att fortsätta vindkraftsstudier tar hänsyn till de hamnrelaterade verksamheter som planeras på utfyllnaden. Övriga platser i hamnen är olämpliga ur fler aspekter, framför allt närhet till kommande bostäder och konflikt med industri- och hamnverksamhet. Däremot finns det goda möjlighet till solcellsanläggningar. Vad gäller Spillepengen ser nämnden flera svårigheter med att etablera vindkraftverk där. Dels äger Malmö stad bara en mindre del, dels är Spillepengen till delar ett rekreationsområde och dels är större delen en aktiv avfallsanläggning. Dessutom gränsar Spillepengen till både ett naturreservat och ett Natura 2000-område som är en viktig häcknings- och rastlokal för många fågelarter. Vidare, tekniska nämnden lyfter att Kvarnby upplagsområde är intressant för en solcellspark. Ytan har tidigare identifierats i den potentialanalys som tidigare gjorts av Malmö stad och AFRY. Även här finns det utmaningar då marken är förorenad och är även utpekad som blandad stad i Översiktsplanen, dock på lång sikt. Vad gäller batterilagring i Energihamnen är det tveksamt om det finns plats för storskaliga batterilager. Ur brandskyddsaspekter kan det också vara olämpligt med att blanda lagring av brandfarliga varor och storskaliga batterier. I hela Norra hamnen kan det finnas plats för batterilager men kanske inte storskaliga sådana.

Kommentar stadskontoret: Frågan om repowering av Lillgrund lyfts inte i rapporten men är ytterligare en möjlighet för ökad elproduktion i regionen. Även klargörandet att det är troligen är på den så kallade Näsan som det finns bäst förutsättningar för elproduktion i hamnområdet. Frågan om var solcellsproduktion bäst placeras bör vara en aspekt som beaktas särskilt i kommande översiktsplanarbete. Stadskontoret justerar i rapportens förslag utifrån tekniska nämndens anmärkningar gällande lokal elproduktion.

Tekniska nämnden lyfter avslutningsvis att Malmö stad och stadens bolag inte bara ska föreslås investera i energilagring utan även arbeta för att öka den egna rådigheten över elproduktion, samt för mer dynamisk användning av elenergi och effekt.

Kommentar Stadskontoret: Stadskontoret delar tekniska nämndens bild att Malmö Energi och Hållbarhet bör verka för ökad rådighet över stadens elproduktion. Stadskontorets uppfattning är att detta också är klargjort i bolagets ägardirektiv.

Avsnitt 6 Om elnätsavgiften

Servicenämnden delar utredningens slutsatser att nätavgifterna är ett värre problem än spotpriserna och där Malmö stad bör följa och påverka nätägarens utveckling av dynamiska tariffer. Malmö stad bör även följa Energiinspektionens arbete med att skapa en bättre modell för nätgarnas kapitalbas och intäktsram, med strävan att nätavgifterna ska öka i takt med konsumentprisindex snarare än byggkostnadsindex, vilket är fallet i

dag. Även tekniska nämnden gör bedömningen att nätavgifterna slår hårt mot kunderna.

Kommentar stadskontoret: Både arbetet gentemot EON såväl som mot Energimarknadsinspektionen är centralt för att på sikt säkerställa rimliga elnätsavgifter för Malmös elkonsumenter. Som fastslås i utredningen är arbetet med lokala flexibilitetsmarknader en del i detta arbete, där även Malmö Energi och Hållbarhet kommer att ha en viktig roll framåt.

Servicenämnden gör bedömningen att Skånes effektkommission är ett lämpligt forum för att utveckla dialogen och samarbetet med Svenska Kraftnät och regional/lokal nätägare i arbetet med att realisera den framtagna nätutvecklingsplanen för det regionala nätet.

Kommentar stadskontoret: Just frågan om nätutvecklingsplanen delar stadskontoret nämndens synpunkt att arbetet kring detta görs bäst inom effektkommissionen. Malmö stad bör i detta fundera på om staden bör ha en bredare representation i kommissionens arbete.

Avsnitt 7 Om elskatt

Servicenämnden och tekniska nämnden delar utredningens slutsats att elskattesystemet är föråldrat och komplicerat, med oklar styrförmåga. Kortsiktigt är det motiverbart med en nedsättning i elområde SE4, medan långsiktigt bör elskatteystemet reformeras, bland annat för att tydligare styra bort från fossil energi. Samtidigt menar nämnden att det är önskvärt att slutversionen av utredningen blir mer precis avseende hur punktskattesystemet för elenergi skulle kunna reformeras, där bland annat goda exempel i andra länder kunde genomlysas och framgångsfaktorer lyftas fram.

Kommentar stadskontoret: Stadskontoret håller med om att en mer djuplodad analys av systemet för elskatt är nödvändigt. Utredningen gjorde endast en övergripande analys över de mer grundläggande problemen och fokuserade även på beskattningen av konsumenter. Frågan om hur vi bäst utformar vår beskattning av el, konsumtion såväl som produktion, bör vara en prioriterad fråga i stadens fortsatta arbete.

Reservationer och särskilda yttranden

Här redovisas de reservationer och särskilda yttranden som de olika partierna har lämnat in under interremissen och beredning till respektive nämnd

Särskilt yttrande

2025-03-19 Sverigedemokraterna Servicenämnden vid beslut att godkänna förslag till yttrande avseende Uppdrag budget 2024 - identifiera och föreslå vilka förändringar på

energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga elpriser

2025-03-20 Moderaterna Miljönämnden vid beslut att godkänna förslag till yttrande avseende Uppdrag budget 2024 - identifiera och föreslå vilka förändringar på energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga elpriser

2025-03-25 Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet Tekniska nämnden vid beslut att godkänna förslag till yttrande avseende Uppdrag budget 2024 - identifiera och föreslå vilka förändringar på energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga elpriser

Reservationer

2025-03-19 Vänsterpartiet Servicenämnden vid beslut att godkänna förslag till yttrande avseende Uppdrag budget 2024 - identifiera och föreslå vilka förändringar på energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga elpriser

2025-03-20 Vänsterpartiet Miljönämnden vid beslut att godkänna förslag till yttrande avseende Uppdrag budget 2024 - identifiera och föreslå vilka förändringar på energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga elpriser

2025-03-25 Centerpartiet Tekniska nämnden vid beslut att godkänna förslag till yttrande avseende Uppdrag budget 2024 - identifiera och föreslå vilka förändringar på energimarknaden som krävs för att de som bor och verkar i Malmö ska få rimliga elpriser